

gegaan in de ijdele veronderstelling dat zij het bedrijf waren, met dank aan snurkende commissarissen. Dat is dus niet zo. Managers zijn geen ondernemers, zij handelen niet voor eigen rekening en risico en horen dus ook geen recht te hebben op excessieve miljoenensalarissen. Dan hadden ze maar zélf een bedrijf moeten starten. Graaiende managers hebben het grote bedrijfsleven een bijzonder slechte naam bezorgd, wat doodzonde is en afstraalt op iedereen in de pakkenwereld. Hoor je ooit iemand mopperen op de miljardairs van Google of Facebook? Over De Mol, Van der Vorm of Boekhoorn? Neen. Ondernemers zijn onverminderd populair, de pijn zit bij de heren die bedrijven kapot gemaakt hebben en ondertussen de eigen zakken vulden.

Een beschaafde samenleving lees je af aan de omgang met dieren, gevangenen en directeuren. Dieren mishandel je niet, misdadigers evenmin en managers moeten hun plaats kennen en niet 360 keer zoveel als hun secretaresse willen verdienen. Dat kan geen loonslaaf waard zijn, en het zet de sociale verhoudingen binnen een bedrijf altijd op scherp.

Maakt het iets uit of de topmannen van grote beursfondsen van Nederlandse origine zijn?

Alles. Als Shell buitenlanders blijft benoemen op de toppositie kun je er op wachten dat ook hun Haagse hoofdkantoor wordt ontruimd. De keuze voor Nederland is nauwelijks rationeel, maar komt voort uit heel veel geschiedenis en enige desinvesteringen die gedaan moeten worden bij vertrek. De politiek moet het die grote bedrijven dus gewoon naar de zin maken.

Er zijn fondsen die in hun beleggingsbeslissingen de persoonlijkheid van de topman een grote rol laten spelen. Spreekt dat je aan?

Jazeker, want met de komst van

de ceo's, de zeer on-Hollandse eenhoofdige leiders, is de macht van de topman enorm toegenomen. KPN was Scheepbouwer, Ahold was Van der Hoeven. In dat laatste geval hebben we gezien hoe verkeerd dat ook kan uitpakken. Wij interviewen Van der Hoeven voor 'Het Snelle Geld'. En het mag gezegd worden: waar het een man als Dirk Scheringa lijkt te ontbreken aan ieder zelfinzicht, is Van der Hoeven veel kwetsbaarder, opener. We zaten in een bootje op de Loosdrechtse plassen; toen de lucht betrok en het ging regenen, brak hij juist open. Als je dat interview in aflevering vijf van de serie ziet, zal je iets meer begrip hebben voor wat 'het drama Ahold' is gaan heten.

Zijn er in vijf jaar crisis momenten geweest dat je bang was voor een echte melt down?

Toen ABN Amro viel en Wouter Bos de crisisvergaderingen voerde met de Belgen was het wel even spannend en surrealistisch, maar gewone stervelingen als ik hebben altijd kunnen pinnen en er geen glas bourgogne minder

SOMMIGE MANAGERS ZIJN ZICH ECHT TE BUITEN GEGAAN IN DE IJDELE VERONDERSTELLING DAT ZIJ HET BEDRIJF WAREN, MET DANK AAN SNURKENDE COMMISSARISSSEN.

om gedronken. Ik zou dus liegen als ik angst fingeerde, al was daar volgens de betrokkenen achteraf alle reden voor.

Je hebt er eerder voor gepleit dat niet de burger maar de grote banken de rekening moeten betalen voor de Griekse crisis. Is dat nu voldoende gebeurd?

Links- of rechtsom betaalt de belastingbetaler het bonnetje van die blunderende banken. Maar het principe blijft: die bankiers en beleggers zijn op Zuid-Europese staatsobligaties gedoken omdat daar een hoger rendement tegenover stond. Meer rendement is meer risico, dus als gelovige in de vrije markt confronteer ik ze graag met hun eigen gedrag. Niet alleen de plussen, ook de minnen. Laat er maar een paar particulieren en instituten failliet gaan aan die crisis, dat zuivert en daar leren we dan weer van.

Heeft de terugblik op 25 jaar kapitalisme je nog nieuwe inzichten opgeleverd?

De rode lijn in de serie is vrij letterlijk de rode lijn: Nederland wierp z'n gêne af voor schuld maken en ging massaal rood staan. We zijn Amerikaanser geworden. De serie start in het midden van de jaren tachtig, toen ik nog een keurig rechtenstudentje was en ook ik zo nu en dan een aandeeltje of, leuker, een optie kocht. Het zou natuurlijk prachtig zijn geweest voor het programma als ik afstand zou nemen van de jaren van de yuppies, de internetbubbels, de bretellenbrigade in het bankwezen. Maar dat doe ik dus niet. Het hoorde bij de tijd, en we zijn er allemachtig welvaarend uit te voorschijn gekomen. Deels nep-welvaart, zeker, maar er bivakkeren weinigen onder de brug en Nederland is niet voor niets een van de beste landen om te leven. We zijn nu volgevreten decadent, dat is een veel groter gevaar.